

ТАҚРИЗИ РОҲБАРИ ИЛМӢ

ба диссертатсияи Файзуллоев Абдурозик Абдулҳакимович дар мавзуи
“Таҳқиқи хусусиятҳои лексикӣ-семантикӣ ва сохтори топонимияи
«Тазкират-уш-шуаро»-и Давлатшоҳи Самарқандӣ” барои дарёфти дараҷаи
илмии номзоди илми филология аз рӯйи ихтисоси 10.02.01 – Забони тоҷикӣ

Мавриди пажӯҳиши илмӣ қарор дода шудани номҳои хос ё ба истилоҳ “Ономастика” дар даврони соҳибистиклолии кишвар муҳимияти бештареро касб кард ва айни ҳол ба масъалаи ному номгузорӣ диққати ҷиддӣ равона гардидааст. Мусаллам аст, ки мавриди пажӯҳиш қарор дода шудани номҳои хос, баҳусус, номвожҳои мавзёҳои ҷуғрофӣ дар осори адибони адабиёти классикии форсу тоҷик натавон ба соҳаи номшиносӣ тақдир тоза мебахшад, балки ба паҳлуҳои гуногуну норавшани таърих, этнография, ҷуғрофия, фарҳангу маданият, адабиёту санъат, ҳунармандиву меъморӣ, шахрсозиву муносибатҳои байнидавлатӣ таъсиргузор мебошад. Зеро номҳои ҷуғрофӣ ва пайдоиши онҳо бо ҷандин воқеаву ҳодисаҳои таърихӣ, сиёсӣ, иқтисодӣ робитаи қавӣ дошта, ин унсурҳо боиси инкишофи густариши ҳазинаи (фонди луғавӣ) забони модариамон гардидаанд.

Зикр кардан ба маврид аст, ки аз солҳои 70-80-уми асри гузашта шуруъ карда, зери таъсири муҳаққиқони номшиноси рус олимони тоҷик низ ба ин бахши илми забоншиносӣ тавачҷуҳ зоҳир намуданд ва ба омӯзиши ҷиддии номшиносии тоҷик камар бастанд. Р.Х. Додихудоев, О. Фафуров, Ф. Абдулло, М. Қосимова аз аввалинҳо буданд, ки паҳлуҳои гуногун ва қисматҳои ономастикаро дар доираи кори таҳқиқотӣ ва мақолаҳои илмӣ мавриди пажӯҳиш қарор доданд. Минбаъд насли дигари ономастикашиносони тоҷик, аз қабилӣ: А. Девонакулов, Н. Офаридоев, Ҷ. Алимӣ, Ш. Ҳайдаров, Ш. Исмоилов, О. Маҳмадҷонов, Д. Ҳомидов, Р. Шоев, А. Абдунабиев, А. Мирбобоев ба пажӯҳиши номшиносии тоҷик пардохтанд ва дар баробари таҳлилу баррасии номвожаҳо, ҳамзамон, шогирдони зиёдро ба омӯзиши ономастика талқин намуданд. Ин аст, ки дар даврони соҳибистиклолии давлат олимони ҷавон, ба монанди: М. Аюбова, С. Абдуллоева, Б. Тураев, Д. Майнусов, С. Қурбонмамадов, Э. Давлатов, С. Холиқназарова, Ҷ. Темуров, Х. Элназарова, Шаҳбози Р., Саидов М., Давлатова Ф. ва дигарон рӯ ба ин илм оварданд ва қорҳои назаррасеро таҳти роҳбарии олимони соҳа ба анҷом расониданд.

Бо дарназардошти гуфтаҳои боло, омӯзишу таҳқиқи номҳои ҷуғрофӣ ё худ топонимика басо қари муҳим ба шумор меравад ва бо дарки ин масъулият ва муҳимияти мавзӯи Файзуллоев Абдурозик Абдулҳакимович топонимияи «Тазкират-уш-шуаро»-и Давлатшоҳи Самарқандиро аз нигоҳи хусусиятҳои лексикӣ-семантикӣ ва сохторӣ мавриди пажӯҳиш қарор додааст. **Навгонии таҳқиқот** дар он зоҳир мегардад, ки бори аввал топонимияи «Тазкират-уш-шуаро»-и Давлатшоҳи Самарқандӣ ба таври низомнок мавриди пажӯҳиш

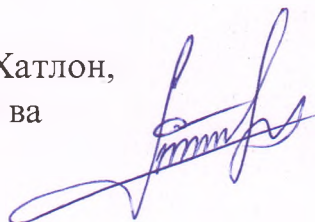
қарор дода шудааст ва дорой аҳаммияти илмию амалӣ мебошад. Зеро маводди чамъовардаи муаллифро метавон дар таҳияи лугатномаҳои мавзёҳои ҷуғрофӣ, дар курсҳои лексионӣ барои ихтисосмандон, дар таҳлил ва шарҳу маънидод намудани масъалаҳои гуногуни решашиносӣ, калимасозӣ ва дигар қисматҳои забоншиносӣ мавриди истифода қарор дод. Дисертатсияи Файзуллоев Абдурозик Абдулҳакимович, ки ба масъалаи таҳқиқи лексикӣ семантикӣ сохтори номвожаҳои ҷуғрофӣ “Тазкират-уш-шуаро”-и Давлатшоҳи Самарқандӣ бахшида шудааст, барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илми филология аз рӯйи ихтисоси 10.02.01. – Забони тоҷикӣ мутобиқат мекунад.

Таҳлилу натиҷагирӣ, пажӯҳишу хулосаҳо ва мазмуну муҳтавои дисертатсия ба талаботи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқат менамояд. Автореферат ва мақолаҳои нашрнамудаи муаллиф фарогири мазмуну муҳтавои дисертатсия мебошанд.

Бо назардошти ин нуктаҳо бояд ибраз дошт, ки мақсаду вазифаҳои дар назди дисертант вогузоршуда ҳалли худро ёфтаанд ва дисертатсияи Файзуллоев А.А. таҳти унвони “Таҳқиқи хусусиятҳои лексикӣ-семантикӣ ва сохтори топонимияи «Тазкират-уш-шуаро»-и Давлатшоҳи Самарқандӣ” кори анҷомёфтбаи илмӣ ба шумор рафта, барои барраси ва дифоъ тавсия мешавад.

Роҳбари илмӣ:

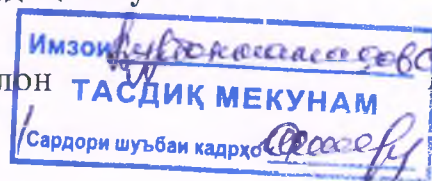
номзади илми филология,
дотсенти кафедраи забонҳои
Донишгоҳи давлатии тиббии Хатлон,
муовини ректор оид ба тарбия ва
фарҳанги ДДТХ

Қурбонмамадов С.Х.

Имзои Қурбонмамадов С.Х.-ро тасдиқ мекунам:

Сардори шӯъбаи кадрҳои
Донишгоҳи давлатии тиббии Хатлон

Асоев С.П.

Нишонӣ: 735320, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ноҳияи Данғара, кӯчаи И.Шариф 3.
Тел: (+992) 93 516 01 48.
E-mail: somon8383@mail.ru.

“12” январӣ соли 2024